

મધુરી મેના

અથવા

મીઠું બુલબુલ

—અગ્રદર્શી—

સેલર મણીલાલ આઠશાંકર વ્યાસ

૩૦ સ્ટેશનરોડ-સુરત.

કીમત બે આના.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાખિટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૧૪૪૮૪ વર્ગિક

પુસ્તકાનું નામ મધુસી મેળા

વિષય ૬-૨-૬૨

મધુરી મેના

અથવા

મીઠું ખુલખુલ.

ગોપી અને નાનુડીના સંવાદ સાથે

“કોપીરાઈટ”

પ્રગટ કર્તા.

બુકસેલર, મણીલાલ બાઈશંકર વ્યાસ,

૬૦ સ્ટેશનરોડ-સુરત

આવૃત્તી ૧ લી.

સન ૧૯૨૪

કીમત બે આના

કૃષ્ણ-ચરીત્ર—(ગોપી અને નાનુડીના સંવાદ.)

ગોપી-નાનુડી, તારું કેમી બેસી જાય છે !

નાનુડી-ઉતાવલ કેમ ન હોય, પલનવું છે !

ગોપી-તું કેને પરણીશ ? નાનુડી-તમે જેને પલનશો તેને.

ગોપી-તે શું, અમે બધી એક વરનેજ પરણીશું, તે શું તું
બધાન પરણીશ ?

નાનુડી-તમે બધી એ માલા વરને પલનશો ?

ગોપી-તારા વરનું નામ શું !

નાનુડી-તે તું કે'ની ? તારા વલનું નામ પહેલું !

ગોપી-બલે, “ કેડે પીતાબર માથે મોર, હું માયું માખ
બુનો ચોર ”

નાનુડી-એ તો મારો કાનુલો; અલી તારો વલ ?

ગોપી-“મને ન જોઈએ રૂડો રૂપાળો, હું માયું વર
એકજ કાળો.”

નાનુડી-એ તો મારો કાનુલો ! વાડ રાધા તારો વલ !

રાધા-“ મેં મનમાં માન્યો ભરથાર, કંઈ એક બંસી
બળવનહાર ”

નાનુડી-એ તો મારો કાનુલો, વાહ વાહ, વાહ વાહ, બધીને
કાનુલો વલ જોઈએ છે કાં ! હા. કાનુલો તો એવો બહાલો
બહાલો લાગે છે ! (ગાયન)

રાધા-બાઈ રે શામળીયો, લાલ છે લટકાળો, (૨)

રૂપાળો એ તો લાગે મતવાલો, મને લાગે બહાલો-શાં

છેડો મારો પકડે છબીલો, છાનો રહી છોગાળો-(૨)

પેલો મધુર મોરલીવાળો, (૨) શું જોરથી આવ્યો;

છબીલો રસીક નંદલાલો-હું પરણી કાનડ કાળો, (૨) શાં

રૂપાળો એ તો લાગે મતવાલો, મને બહાલો;-શાં

—:નવિન:—

મધુરી મેના.

અહલ્યાબાધ—

મને એવો પરણ્યો લાવે, બ્રાહ્મ્યું સાંખે લાડ લડાવે,
નોકર થઈને નમતો આવે, લાગે પાય, પાય, પાય,
મને ગમતાં વસ્ત્રો લાવે, હીરા મોતીડા મંગાવે,
પ્રેમે પ્રીતિરસ પીવડાવે, ચિતડું ચાય, ચાય, ચાય,
મીઠી ખંસી હું—એ મણીધર, મધુર નાદપર ડાલે,
નયન ઇશારે થનથન નાચે, ખમા, ખમા, કહી બોલે,
નમતો બાય, બાય, બાય.

{ ભલે મેઘ એ હોય શ્યામ હું, વીજળી થોડી થોડી.
કામણગારો કૃષ્ણ, ગણીને, બનુ સંધીકા જોડી—
જુગતી થાય, થાય, થાય.

{ ધોળે દિવસે રાત કહું તો, હાજી હા જે કરતો,
બની હીવાના રૂપ રંગમાં પાછળ પાછળ ફરતો,
હંક હોવ ધણી; તો તેવે! જોઈયે, લાગે પાય, પાય, પાય.

અહલ્યાબાધ—

રાજસભી સાંજના આવજે. આમી સડકપર જંગલો,
મીડા મહેમાન આજ આવજોરે—સામી૦
પ્રીતિ સરવરની પાળે પાનળીયા
અમીરસ પીજે પીવરાવજોરે—સામી૦
કાયાને ક્યારડે ખડેકે કસ્તુરી
લહેરખડા લુટજો લુટાવજોરે—સામી૦

આનંદ લહરી—

હું હું નખરાળી નાર, સામું ન જોશો લગાર—હું હું-
નખરાંએ કંઈકને ઘાયલ કર્યા છે, મૂર્છા પામ્યા છે હબાર—હું હું.
વાંકી લમ્મર મ્હારી કામણગારી, નેણ જાણે ખંજરની ધાર—હું હું.
—રહામુ જોશો તો પોક મુકી રોશો, બનશે બે અછલ ગમાર—હું હું
મુદા પ્રતાપ—

બહુ ધીરજના ફળ મીઠાં બેન, ધીરજના ફળ મીઠાં છે;
કહે ઋતુ વિણ ફળ કયાં દીઠાં, બેન ઋતુ વિણ ફળ કયાં દીઠાં છે.
તરૂવર તહાં તરૂવરની છાયાં, કંથ તહાં કામની ની કાયા;
જન બહુ મથન કરીને થાકે, ઉતાવળે આંખા નવ પાકે.
મન કરીએ ન અજાણાં બેન—ધીરજ.

અહલ્યાબાઈ—

પીટયા મરજો મા ને આપ જોડયું કજોડયું
સુવા મોટા ઘરમાં આપ જોડયું કજોડયું
રંગ ન જોયા ઢંગ ન જોયા જોડયું ન રૂપ કરૂપ
કાળમીઠને આપી કપુરી કરમે લખીયો કુપ
મને વળગાડયું એ પાપ—જોડયું કજોડયું
સુકયો કાળજડાપર કાપ—જોડયું કજોડયું

માલતી માધવ—

લ્યો સુંદરી સુમનની માળા, જઈ કહેજો પ્રણામ અમારા,
માળા નહિ પણ વરમાળા, સુંદર વર એ....શરમાળા.
મુખ દર્શનથી મન ચોરી (ર) ચિત હરી ગઈ બાળ ચકોરી,
તમે કિશોર એ નવલ કીશોરી, મટકે મોહ્યાં મટકાળા....લ્યો.

કામલતા—

દિવાલો નખરાંના ટકા હજાર ! તું તો નાનકડી નાર,
અનીમોટી સરદાર-શી, જોખનની બહાર, બહા બલીહાર. (૨)
પલકોનાં પાંચ લાખ ખ્યારી રૂપિયા,
તારા નયણોનાં નવલાખ પુરા, હાં-તારા નેણોના,
પતળી કમર વાહ, નાભુક ઉમર વાહ,
મોહી તુજ મચકે કમર કેરે લચકે, ખ્યારી તાબેદાર, તારા નખરાં-

નિલમ માણુક—

ઉપકાર અતુપમ થયો સુન્દરી, દે....બદલો કિરતાર,
સત્કાર-વિચરીએ-કેમ અતીથીનો, જે છે આધાર.
“વસ્તુ” કરતાં વહાલ કિમતી છે” (કાંડી તે શું કિમતી રતી છે).
કાંડીના બળપર સૃષ્ટિનો, છે સઘળો આધાર....ઉપકાર.
(કાંડી શું દિવાદાંડી છે) ગૃહજીવનની સુખ હાંડી છે,
બેંકસ, યુ વેરી મચ—ગુડ બોય.....ઉપકાર.

સાગર સરીતા—

કુંવારું રહેવું ઘણુંજ સારું બળ્યું પરણવાનું, કાકાજી બળ્યું પરણવાનું,
સારો ધણી જો નહીં મળે તો જુગ જુગ રડવાનું;
કાકાજી જુગજુગ રડવાનું.
પ્રેમથી રમાડું તને બહાલી હંમેશાં ખાલી તું શીદ અકળાય;
ઓ બહાલી ખાલી તું શીદ અકળાય.
ભાણીયા દીકરા મુંગો મરી રહે નહીં તો ફજેતો થાય;
ઓ કાકા તમારું નખોદ બાય.
દેનાં તું ક્યારે હવે મારી થાય નહીં તો...કુંવારું.

અક્ષીશબ્દ—

છોને કહેતા છકેલી, રંગીલા મને છોને કહેતા છકેલી,
હું તો બેબનમાં ઘેલી બનેલી—રંગીલા મને.

બાગબગીચાની સ્હેલ બહુ સુંદર, બાણે શું ઘરમાં ગોંધેલી,
બદામી હલચોને ઘારી જલેલી, તાલ તાલ ખાઉં પહેલી—રંગીલા.
સાટીનની સાડીઓ કસળી ભરેલી કોર, સ્વપ્ને નહિ કોઈએ દીઠેલી;
ચોલકાં ને ચોળીઓનો પાર નહિ મારે, લટકેથી હુંટી લાવેલી—રંગીલા.
નવસેરા હાર સાચા મોતીના સુંદર, બંગડીઓ માણેક મઢેલી;
હુમણાં ને હુમણાં લાડવઈ પહેરતી, વિદ્યા હું પાકી ભણેલી—રંગીલા.

ચંદ્રચકોર—

પંડિતજી ચાલ્યા કાશીથી ઠગનું આબું ગામ,
“ફર તો કહે ફર” અર્થ ન જાણ્યો ખોયો માલ તમામ.
આજ કાલનો જુવો જમાનો મોટું રાખે માન,
કહે સુધારો “ફર” નહિં સહમજે બધા તાન મસ્તાન.
પહેરે ઈશ્કી કપડાં ચરમા તેજ ભણેલો છે !
નહીં આચારે સમજે તે ધર્મી બનેલો છે !
ભાપકામાં નહી સાર જરાપણુ, ભણ્યો ખરો જે ગણતો જાય,
તેજ સ્હેજમાં પાર ઉતારે, ભણે ગણે જય જય જય થાય.

છત્ર વિજય -

લ્યો કોઈ પુલ લ્યોરે પુલ, માત્રણ મદઘેલી અહીં આવી,
પુલડાં રશ ભર સુંદર લાવી; મન માને તો ખરચો મુલ—લ્યો.
જુઈ, બાઈ, ચંપો ચંબેલી, પુલડાં સર્વ સુવાશી,
સુલાબની તો વાતજ ન્યારી, ખીલેલી છે પાંખડી ખાસી,—
લ્યો તપાશી—ફરશે મનહુ એ મરાગુલ—લ્યો.

ભાલતી, માધવ—

ભાલતી મારાં ડાહ્યા ડમરાં, શા માટે શરમાવો, તમે શા માટે રીશવો,
ઓ નાની નણદલ આવો.....આ કોણુ !.....તારો પ્રાણુ !
હવે શા માટે શરમાવો (૨).....ઓ.....

પૃથ્વી પુત્ર—

માળ મોતીડાની મોંઘી મંગાવળે, કંથ કોડીલા કંઠે પહેરાવળે
ચોળી કસુંબી રંગે રંગાવળે, સાડી સુંદર શરીરે સોહાવળે
હોંશીલા હીરાની બંગડી બનાવળે,
કોમળ કર કુંદનને કંકણે દીપાવળે
હાર હીરા માણેકે મઢાવળે—માળ.
નીત્ય મીઠ લોજનીયાં ભાવે જમાડળે
આછાં આછાં પુલડાંની વેણી ગુઠાવળે
સદન વીજળીની જોતે સોહાવળે
મીડાં જોખનનાં જાંબુ ખવરાવળે—માળ.

મી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર—

હું આવો ને આ આવું, આવાનું થયું તેવું, તેવાનું થાશે કેવું,
તે હવે છે જોયા જેવું, દુનીયા દોરંગી દુનીયા દોરંગી, ખાપા ખોરંગી.
સુરત સ્ટેશન પાસે પરજો, પુરેપુરો ગભરાયો,
પુરેપુરો ગભરાયો, ત્યાંથી ગલ્લેમંદીમાં આવ્યો;
ઝટપટ ઝાંપામાં થઈને જતો, ભાગોળે ભટકાયો—દુનીયા દોરંગી.
ખપાટીઆ ચકલા, ગોપીપુરા થઈ, નવસારી ભાગોળે ભરાયો,
ત્યાંથી સપાટો સીધો લગાવ્યો, દડબડ તાપી કાંઠે દેખાયો.
ત્યાં પણ ઘણો અકળાયો, ત્યાંથી તે અહીંયા આવ્યો,
ચાંડો મનમાં આવ્યું તે ગાયો—દુનીયા દોરંગી.

મુખ કુખારી—

સોહામણી સ્વર્ગની વાટ એકદીન સોહાવળે હોરાજ;
રસિલા. અમરાપુરીનાં ઘાટ, એકદીન સોહાવળે હોરાજ.
મૃત્યુલોકના મનુષ્ય ક્યાં, ક્યાં અમરાપુરી ઘાટ;
અઘટીત-કહો એ કેમ અને વસતી વીકટ એ વાટ.
મુગટ મણી તમે રાજ સદનના, પારીજાત તમે નંદનવનનાં.
સજવંશી દેવાંશી રસીકવર, પ્રિતજ્યોત પ્રકટાવી પરસ્પર;
મેળવવા અંતરમાં અંતર, સ્વર્ગ અમારૂં સોહાવળે હો રાજ.

રા' માંડલીક—

અલી ગાલો ગુલાબ તુલ્ય તારા, સંભાળ જરી બાળા,
ભોગી મધુકર જે લોભાશે, ચુંબન આશે આવશે પાશે,
("એમ!....હા...") રસિલાની હુંટાશે પુલમાળા-સંભાળ જરીબાળા
-જાઓ બહેની મને ના સતોવશે, સ્મિત પુષ્પે બહાલમને વધાવશે.
થા. કંઠ આભૂષણ થા!-જા, જાણી જાણી તને જા,
ડંખદેશે ગાલો એ રસાળા, સંભાળ જરીબાળા.

મીનજ મુંજળ—

હુ! છું કન્યા કુંવારી મને પરણ્યાના કોડ! બહેન પરણ્યાના કોડ-
મને મળશે મનગમતા રે-કોઈ રસીલાની જોડ;

પછી સર્વ કોઈ કહેશે સુંદરી!

લાજ કાઢું લટકેથી હું વળી!

-હજી નાની છું બાઈ, શાને કરતી માથાફેડ, બાઈ કરતી માથાફેડ!

હું છું નાની એવા વર લાવું, જેમાં નવ કાંઈ ખોડ!

બહેન જેમાં નવ કાંઈ ખોડ-હું છું

એકજ જુલ—

મને ભોળીને ભરમાવીરે મા, કેમ કડું !
 અણસમભુને ફાસલાવીરે મા, કેમ કડું !
 મારી પાસે પાસે આવે, છાની વાતો સાંભળાવે,
 માફ દીલ લલચાવે, પેલો ગરજ;
 પ્યારી કહીને બોલાવે, એની પાસે કેમ ફાવે,
 એતો સાંભળે ન એકે, મારી અરજ;
 છાતી-માં-તો અરરરરર અરરરરર થાયરે. મા કેમ કડું-મને
 એના મોઢાંની મીઠાશ એ તો નાણે નાગપાશ,
 પછી હોય કે ન હોય મારી મરજ;
 કરે પરાણે એ પ્રીત, એતે કયાંની હશે રીત !
 થઈ જશે ઘરાર મારો વરજ !
 છાતી-માં-તો, થરરરરર થરરરરર થાયરે. મા-કેમ કડું!-મને.

જુલદેવ—

જેયો સાજો ડહાપણનો ભંડાર, હાં હાં, મોટો કર્યો વેપાર; (૨)
 બની ઠની ચાલ્યો ભર ચાટામાં, પૂછ્યાં ભાવ બબર હાંહાં.
 કહે છે ખરીદી લાવ્યો ભાજી, છે સુંદર ને વળી તાજી;
 ના તજે તોયે પતરાજી, કરી અફલ તણી હરાજી,
 -કરો મશકરી, ભલે પરાક્રમ જો જો બીજી વાર (૨)-જેયો.
 મલ્યો દલાલ પુરો પાજી, એણે બગાડી બધી બાજી,
 હવે બુદ્ધિ બતાવું ઝાઝી, જેથી બબર ઉઠે ગાજી;
 કોણ પછી કહેનાર મને છે, ઘરમાં માંખીમાર હાં હાં (૨)
 હું શીયારીથી બની જવાના, મુનીમ હડફાલાલ હાં હાં (૨)-જેયો.

અરુણોદય—

તમે જો જો ન વાચદા વીતાવજો, પીયુ પહેલી પેસેજરમાં આવજો.

હાર તોરાંથી સ્વાગત શોભાવજો—પીયુ.

સિલ્કની કીનાર કોઈક વાચલ આછેરાં,

કોઈક નવા નાટકના અચ્છા ઓપેરા;

થોડા હેન્ડબીલ હેરઓઢલના લાવજો—પીયુ.

એક હારમોન્યમ પેરીસનું લાવજો;

આવવાનો તાર મને આગળથી આપજો,

તમે સામા સ્ટેશન પર સીધાવજો—પીયુ.

વિર કેશરી—

આપ પાપડ વાડીમાં પધારજો દહેરીલાલ,

મંદીરની સામે મકાન છે, નીચે દેશી દારૂની દુકાન છે.

રંગરંગીલા ચાલ મારી પાડોશમાં તુલસી કયારાનું નીશાન છે.

છબમાં, તુલસીના ઝાડનું નીશાન છે—દહેરીલાલ.

અખંડ ને અલંગ આજ સાંજ પહેલા પધારજો

હડતાળવાળાનું તોફાન છે, જખંડ હડતાળવાળાનું તોફાન છે.—દહેરી.

જોખમ ભરેલું કામ પુરી પંચાત છે, ધાસ્તી છે આફતમાં

જાન છે, મારા બાપ ધાસ્તી છે—દહેરીલાલ.

સરોજની—

છે ધરતણા હરીબેલી! ધરમ જતન જે કરશે તે તરશે,

અંતે સતિયાને જય મળશે, પાપીનો પ્રભુજી ક્ષય કરશે.—છે ધરમ:

સાખી “વિના ધરમ, ધનધામ ધરણી ખર ઉપાડે ભાર;

“ધિક્કાર પામ્યો શ્રેષ્ઠ પદવિ, સત્ય વિષ્ણુ સંસાર.

હુખપતી થશે, કોડી ન મળશે, લઈ પાપ પોટલો પરવરશે—છે ધરમ.

માલતી માધવ—

ચાલ....ચાલ....એ અલખેલી, વળી વળી પાછું જુવે શું પ્રેમઘેલી.
તારા ઉરમાં આનંદની હેલી, સાહેલી, તારા ઉરમાં આનંદની હેલી,
મળ્યા હવે ભેગાં, ચંપો ને ચંપેલી.....ચાલ ચાલ.
મારા પગના ઝાંઝરની ખીલી, વારે વારે પડતી ઢીલી;
(ખિલો જેવી ઢીલી, એવી તું એ છે હઠીલી, હવે ચાલ ?)
(આ, આવિયે છીયે).....ચાલ.

મુકન્યા સાવત્રી—

હું નથી એવી ભોળી (૨) હવે તો રહીરે,
યાવરધી થઈ પુરી, મારી ભેડ જડે નહી ખોળી-હું.
નિત્ય કળ્યા કંકાશ કરી, ઘરમાં સળગાણું છોળી;
—પ્રસંગ આવે. પરખાસે ખાઈ, તું ગળાણું કે ગોળી.—હું.
ભલે ભાયડો ભીખ માંગે, ખાંધે ભેરવે ઝોળી,
આપણે તો બાઈ ધીમા ઝખોળી, ખાઈએ ખીરને પોળી.—હું.
એ'માં-શું ?—

છે સમજ સમય બળવાન, ફેરવે ફેશનનું એ સુકાન-છે.
કસકસતી કંચુકીની તો, પ્રમદાએ કરી હુસ ખાંચ,
પારસી જેવા પાલકા, ત્યાં તો આવ્યા ફેશનમાંચ.
ટકાઉ રેશમી સાડી સુંદર, બોયકોટ થઈ ત્યાંચ,
સીફ્ટાન ને એ સ્થાન મળ્યું, જેથી સર્વાંગ દેખાય.
અળંડ કેશકલાપ ચિન્હ, સૌભાગ્યવતિનું ગણાય,
આજે બાલ કપાળ ઉપરના, સેલુન માંહી કપાય.

પવન તેવી પુઠે, નહિ કંઈ હાણ-ફેરવે.

અત્રવિજય—

આશીષ ખાપુ આપો, અહીંઆંથી વંને માપો,
મારા રાજ આલાકી આનું નામ છે.—
તાલ કેવો કીધો? ભગલા દગો તેં દીધો;
આ સિંહ તણા આલાકીથી શીકાર પડાવી લીધો.—મારાં
ભોગ લાગ્યા મારા, મેં ભગલાને ઘરમાં ઘાલ્યો,
ગોટાળો ગંભીર કર્યો, ને ખુલખુલ આ લઈ આલ્યો.
(વાહરે મારા બહાલા—લટકાળા હંદેરી લાલા)
કેશર શીદ કરો છો ચાળા? તમને લઈ જાય મોટરવાળા—મારાં

રાજતિલક—

બની મુખાઇની શેઠાણી, હું મોટરમાં ફરું,
તું ખેરે જો આ ખાદી, તો હું કબુલ કરું,
બનું પાટણની પટરાણી, રે હું મોજ કરું—બની.
ઘોડા ગાડીઓ મંગાઉ, વાડી બંગલા અપાઉ,
પણ ખાદી તો ખેરાઉ, તને મંજરી
સાડી ફેશનેબલ લાવો, મ્હારું મનડું મનાઓ—
વળી એરોપ્લેન મંગાઓ, આપી વરદી
ઉડે અદ્ધર સરસર સરસર પ્રસરસ જાયરે હું તેમાં ફરું—બની.
ખેરો હોંસે હોંસે ખાદી, ખ્યારી એમાં છે આખાદી,
મળે આખાદી ને જાય ત્હારી શરદી,
પૂરો મ્હારા અભિલાષ, માનો મ્હારી ફરમાશ
મ્હારું દિલડું બનાવી દીધું દરદી—
હૈ—યા—માં—તો ચરસર સરસર અરસર રસર થાયરે હું કેમ કરું—બની.

કુંસભાવતી—

આતો હીસ્ત્રીયા કળાય, વાયુ ગોળો છે ભળાય,
—ચાલ ડીસ્પેનસરીમાં સધારીએ—

ચાટો વિકટોરીયા માંદા, ડાકટર ભક્ષાને ત્યાં....ચાલ.

અરે, અરરરર હાય, કંઈ કંઈ થાય છે,

ખમા ખમા ડીયરબન, તને શું થાય છે.

અરે, અરરરર હાય, મારો જીવ જાય છે.

મારા કલેબના ટુકડા, તને શું થાય છે ?

કાળી જીરી ખે વાલ, ગળો લીંમડાની છાલ,

પાઉં કાવો કરી હાલ, માહી થોડુંક જેર ઉમેરીએ....ચાલ.

જાય કેલેરાનો રોગ, મળે માલતીનો ભોગ,

આવે દીવાળીનો જોગ, લઈ અશ્વનીકુમાર ચાલીયે.—અરે.

વિર કેશરી—

આકૃતનો જમાનો આવ્યો ભારે ઉપજ્યો ભે,

નથી ઉગરવા આરો, ચારો આમ આકૃત છે.

ઢોર હરાયા ડખે પૂરાયા, અંકે નંગ ખે,

કડાં લોઢાનાં જડયાં હાથમાં ઠણુણુ ઠણુઠણુકે.

પાપી કયાં જઈને કે' તેને કોઈ દાદ ના દે—ચારો આમ—

કરણી તેવી પાર ઉતરણી, જોદે તેજ પડે;

ભલા ભુંડનો બદલો, ભગવત દીધા વિના ના રહે—પાપી કયાં.

વેશ કર્યા બહુરૂપી, બનીયા, લ'પટતા કાજે,

મોટા ઘરના થયા પરોણા, સપડાયા અંતે;

હવે કોઈ દાદ ના દે, તારો થાયો પાપથી ખે.—ચારો આમ—

આનંદ લહરી—

પાધરે પંથે જા ગુમાની ! પાધરે પંથે જા.
 સુંદરી સામા જોઈ જાદુગરી આંખના ન કર ધા;
 રસિયાજી ! આવી નાજુક વચમાં અવળા લક્ષણ આ.
 હઠીલા ! પાધરે પંથે જા, રસિલા ! પાધરે પંથે જા;
 વાત કડું જરા છાતીયે ચાંપુ, કે ચુખન આપું હાં.
 દંત દંખે એવા અધરામૃતની, સાફ ઘસીને ના;
 છોગાળા ! પાધરે પંથે જા, છખીલા ! પાધરે પંથે જા.

વીર કુણાલ—

હું મદમાતી બુલામણીને નામે પંકાતી,
 કોઈ દહેરી જોઈ લજવાતી, હું લયક છખી લેખાતી.
 જર જોખનમાં ઝોલા ખાતી, દેવદશને જાતી,
 નીરખી કૈંકની અંતરકળીઓ, ખીલીને કરમાતી,
 રશમી છલકે મુઠાં છાતી.

લિખ્ત પીતામહ—

જખમના દરદો જખમી જાણેરે, વિષુ જખમી શું જાણે,
 મરદના ધા તો મરદ વખાણે, કાયર શું જાણે.
 ઓ બાઈજી.... કાયર શું જાણે,
 આમૃ સ્વાદમાં કોકીલ માણે મૈના દાડમ દાણે,
 હરખી હરખી હંસ કમળના કોમળ તંતુ તાણેરે;
 યગલા શુ જાણે.....ઓ બાઈજી.....જ૦
 પતિ પત્ની માણે રતીરશમાં કામદેવને બાણે,
 શું સમજે તે જોગી જન્મનાં, જે જગ મીથ્યા જાણેરે;
 જાણે તે જાણે....ઓ બાઈજી.....જ૦

મુંદા પ્રતાપ—

ગીત વખતના ગાવાની ગત, પુછી જુઓ ગાનારાને,
જેવું તેવું ખાવાની ગત, પુછી જુઓ ખાનારાને.
મહાજન મોટા થાવાની ગત, પુછી જુઓ થાનારાને,
વિષુ બોલાવે જાવાની ગત, પુછી જુઓ જાનારાને.
ધાડ પડે તો ધાવાની ગત, પુછી જુઓ ધાનારાને,
જેને તેને ચાહવાની ગત, પુછી જુઓ ચાહનારાને.

દેવી ચૌધરાણી—

આ કયાંથી વળગી તગડી; હૈયા પર બળતી સઘડી;
દીકરા પોપટ, ગુજરીમાં વેચી આવજો—આઠ
—મેર મારા રોયા; મેં ઢંગ તારા જોયા,
કરવાં વકરો મા તારી તું, વેચાવજો.
આ હુરાયો પાડો, આ ભૂંડણનો ભવાડો;
બચ્યા પોપટ આવા ધાંધળમાં ફાવજો—દીકરા—

કનકતારા—

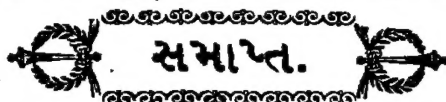
મય તો મારવાડકો બનીયોરે—બમ્બઇ શહરકો આયો.
મારવાડસે નિકલ્યો જખતો, પાંઉમેં નહીં થો જુતો,
ધાસલેટ (લે-ધાસલેટ) કી ફેરીફરીને પાંજરા પોળમાં સુતો.—મ.
ખ્યાજ બટાકો ધધો કરીને પૈસા પાંચ કમાયો,
આધી આધી જમે કરીને, લાડીજીકો લાયો.—મયતો.
લાડીજીકો સુખડો ધોલો, મોરો મનકો બાયો,
લટક મટક કર ચાલી બાણે, મોરો જી લલચાયો—મયતો.
(અયે ! રામ રામ જીયો લાઈ ગંગારામ દીયા દાન છુટે આમ
—તાંબા દાન—પીતળ દાન.)

ભિખ પીતામહ—

જગમાં મેં ભેયું, દુધરમાં દુધર, નારીને વશ કરવીરે.
લાખ ટકાના લાડ લડાવો આપો ધનની કુંચી,
પુલ સૈયામાં રાખો તે: પણ કહેશે મુજને ખુંચીરે.—જગમાં
સુવર્ણ ક્યારે કસ્તુરીનું, ખાતર દઈ પોષાય,
અમૃત પાશે તોય લશણની ગંધ કદી નહિ ભયરે.—જગમાં.
હાથીપર અંકુશ કર્યો, કરી ઘોડા કાજ લગામ,
સી અંકુશ કરવા ટાણે શું ! હરી ગયો તો ગામરે—જગમાં.

યુની મેના—

છું લલીતા મદમાતી, વળી સતીઓમાં પંકાતી,
હાથમાં માળા લેતી, વળી લક્ષ્મી કેવાતી.
મારી હંસણી સરખી ચાલ, વળી નાગણુ સરખા બાલ;
ગોરા ગુલાબ સરખા ગાલ, મારી અન્નાર સરખી છાતી—વળી૦.
વળી સતીઓમાં પંકાતી, મળે શોખીલો લાલ;
રાખુ હૈયાનો કરીને હાર, નથી પીડા આ સેહવાતી—વળી૦.

સમાપ્ત.

સારી અને સુંદર વાર્તા—નોવેલ; નાટક; ગાયન વીગેરે
પુસ્તકો ક્રીડાયત લાવે મળવાનું ભરોસાદાર ઠેકાણું તમારી
ડાયરીમાં હંમેશ માટે લખી રાખશો. જુજ જરૂર હોય તોએ
એકવાર કામ પાડી ખાત્રી કરો. લખો:—

શાં યુનીલાલ મગનલાલ બુકસેલર.

૬૦ રાણીતળાવ—મુરત.

તૈયાર છે

તૈયાર છે !

આજ સુધી
કદી ન બહાર
પડેલાં ખાસ
ચુંટી કાઢેલા
ગાયનોનાં

જગપ્રખ્યાત
ગાયનોનો
અમૂલ્ય ખજાનો.

—: સંગીત :—

ફોનોગ્રાફ ગાયન સંગ્રહ.

ભાગ
૨ થી ૪ સાથે

આજેજ ખરીદો.

લગભગ ૨૦૦
વખણાયેલા
ગાયનોનો
સંગ્રહ.

મળવાનું ઠેકાણું:—
બુકશેલર માણીલાલ ભાઈશંકર વ્યાસ.
૬૦ સ્ટેશન રોડ-સુરત

તથા સોલ એન્ટ-ઠક્કર આણંદજી ગોપાલદાસ.

સુરત લીમડાચે કમા આવેલા દેશી મીઠા પ્રેસમાં

મગનલાલ વનમાળીદાસે છાપી.

